

PAVIMENTACIÓ AMB LLAMBORDINS CERÀMICS

San José de Chiquitos (Bolívia)

SOCIS LOCALS

Ajuntament i Consejo Municipal de San José de Chiquitos.

CONTEXT DEL PROJECTE

Aquesta regió tropical de Bolívia limita amb el Brasil i forma part de les Missions de Chiquitos. La presència missionera va deixar un extraordinari patrimoni arquitectònic que encara perdura i que l'any 1990 va merèixer el reconeixement de la UNESCO com a Patrimoni de la Humanitat.

Actualment la ciutat està creixent degut a l'emigració dels camperols que fugen de situacions d'extrema pobresa a les seves comunitats. Es produeixen grans augments sobtats de població, no planificats, causant problemes d'infraestructures i de manca de serveis que s'agreuja fins a crear-se barris marginals insalubres. A més dels problemes immediats, això també pot comprometre la consideració de Patrimoni de la Humanitat, fet que repercutiria negativament en el desenvolupament econòmic provincial. La construcció de la nova carretera Brasil-Sta Cruz, que genera l'aparició de nous assentaments no planificats, suposa un problema afegit.

Cap carrer del poble està pavimentat, estan plens de forats que les aigües grises de les cases van omplint dia rere dia i, durant l'època de pluges (6 mesos l'any), esdevenen fangars que dificulten enormement qualsevol desplaçament. Els barris no tenen xarxa de clavegueram i les d'aigua potable i les d'electricitat resulten insuficients o massa precàries.

OBJECTIUS

La pavimentació d'un tram de carrer és una prova pilot per demostrar la viabilitat tècnica d'un sistema constructiu apropiat i apropiable, que abarateix les despeses (1 m2. de pavimentació amb el sistema actual costa 20\$ i, amb aquesta proposta, només 8\$). Repercuteix positivament en l'economia local, ja que les peces es fabriquen a les *tejerías* de la zona. La posada en obra no requereix personal especialitzat fora dels tècnics municipals. El fet de no

portar ciment permet una pavimentació reversible, amb la possibilitat de fer reparacions de desmuntatge -si calgués- sense perdre les peces. La solució manté la identitat tradicional del poble, amb la imatge càlida de la terra vermella característica de la regió.

ACTIVITATS I RESULTATS

- Fabricació de 25.000 llambordins ceràmics, transferència de la tecnologia de fabricació als *tejeros* locals, entre els quals s'ha repartit la comanda.
- Pavimentació d'un tram de 70x10m del carrer Linares amb llambordins ceràmics. Aixecament topogràfic, excavació, preparació de la base i col·locació dels llambordins sobre un llit de sorra i realització de canals perimetrals de desguàs de les aigües pluvials.
- Recollida de dades per realitzar la Planificació Participativa de San José. Es faran propostes de planificació urbana dins de l'assignatura ALE Habitatge i Cooperació del curs 2005-2006, que serviran de base per treballar amb els tècnics locals i la població a fi d'aconseguir aprovar un Pla Director Participatiu.

VALORACIÓ I COMENTARIS

Les feines van prosseguir a càrrec de l'alcaldia i actualment es troba en ple funcionament amb el tràfic rodat habitual. L'ajuntament està reunint els recursos necessaris per estendre l'acció per tota la ciutat. També es treballa per fer extensible la solució de pavimentació a tota la regió, mostrant la prova pilot a tècnics i polítics.

PARTICIPANTS UPC

Lluís Canals (estudiant de l'ETSECCPB), Javier Gil (estudiant de l'EPSEB), Sandra Bestraten, Emili Hormías (docents Habitatge i Cooperació a l'ETSAB) i Nuria Vilarrubla Solsona (arquitecta).